

MEGHÍVÓ

A *Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport*,
valamint a *DAB Nyelvtudományi Munkabizottsága*
meghívja

Gyarmathy Zsófia

(Applied Logic Laboratory, Budapest)

A bizonytalanság két arca: hiány és variáció a fonológiában
című előadására

Az előadás témája két morfológiai/fonológiai jelenség, a paradigmikus hiány, valamint a variáció, azaz szabad váltakozás. Paradigmatikus hiányról beszélünk, ha egy lexéma legalább egyik inflexió alakja, egy „paradigmacella” hiányzik, és csupán körülírással fejezhető ki. Erre tán a legköznapiabb példa a **csukolj/*csuklj*, azonban az sem ritka, hogy egy teljes „paradigmator” hiányzik (például a *kétli* és a *szokott* paradigmája nem tartalmaz — többek közt — múlt idejű alakokat). A variáció bizonyos tekintetben ennek a fordítottja, azaz egy paradigmacellát több alak is be tud tölteni. A magyarban ez gyakori eset például a magánhangzó-harmónia szempontjából ingadozó tövek esetén, így egyaránt előfordul a *hotelban* és a *hotelben*.

Az utóbbi egy-két évtizedben egyre inkább a nyelvészeti kutatások fókuszába kerültek az ehhez hasonló, nem szabályos jelenségek, így számos elemzés született mind a paradigmikus hiányról, mind a variációról különböző elméleti keretekben, konszenzus azonban azóta sem látszik kialakulni ezek megfelelő kezeléséről, és mindegyik elemzés hagy nyitott kérdést maga után. Az előadás azokra a megközelítésekre építve tesz javaslatot a paradigmikus hiány és a variáció kezelésére, amelyek szerint ezek a paradigmacella-kitöltés során felmerülő bizonytalanság eredményeként jönnek létre. Javaslatunk szerint lehetséges lehet megkülönböztetni azokat az eseteket, amelyekben hiányra, illetve variációra számíthatunk, még hozzá arra az alaphalmazra hivatkozva, amelyből a paradigmán belüli regularitásokat kiszűrjük egy paradigmacella kitöltéséhez.

Helyszín: MTA Debreceni Területi Bizottság (DAB) székháza (Debrecen, Thomas Mann u. 49.),
I. emelet „C” terem (Kis előadó)

Időpont: 2013. április 8. (hétfő), 16 óra

Az előadás honlapja: http://mnytud.arts.unideb.hu/tkny/ea3_6.html

Az előadáson minden érdeklődőt örömmel lát a Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport,
valamint a DAB Nyelvtudományi Munkabizottsága.

Debrecen, 2013. április 4.

Kis Tamás	Fehér Krisztina	Tóth Valéria
A Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport alapító tagjai		A DAB Nyelvtudományi Munkabizottságának elnöke

---

Ha előadás-sorozatunk vagy kutatásaink felkeltették érdeklődését, látogasson el honlapunkra
(<http://mnytud.arts.unideb.hu/tkny/>), és regisztráljon hírlevelünkre (<https://mail.unideb.hu/cgi-bin/mailman/listinfo/tarskogny>), vagy csatlakozzon Facebook-oldalunkhoz (<https://www.facebook.com/tarskogny>),
hogy a későbbiekben is értesítést kapjon előadásainkról, publikációinkról.